Briefing
Eiropas Parlamenta ēkas

Eiropas vēstures nama mājvietai izvēlētā Īstmena ēka — Briseles kultūras mantojuma pērle

KOPSAVILKUMS

Eiropas vēstures nams, kas durvis apmeklētājiem vērs 2016. gada nogalē, ir radis mājvietu Īstmena ēkā Leopolda parkā netālu no Eiropas Savienības iestādēm. Izvēloties tam par mītni bijušo zobārstniecības klīniku un atjaunojot to, tiek novērtēta šīs ēkas vēsturiskā vērtība, kas to padarījusi par nozīmīgu Briseles un Eiropas kultūras mantojuma daļu. Zobārstniecības klīniku izveidoja uzņēmuma „Kodak" dibinātājs Džordžs Īstmens. Tā tika uzbūvēta 1935. gadā Leopolda parkā, kas kopš 19. gadsimta beigām kalpoja kā vieta gan zinātnes uzplaukumam, gan izklaidei. Izmitinājusi savās telpās te publisko klīniku, te mācību iestādi, te pansionātu, ēka nonāca Eiropas Parlamenta rokās 1985. gadā, kad tas šo ēku noīrēja, lai izvietotu tajā administratīvos dienestus, tipogrāfiju un bērnudārzu. Gadu gaitā pajumti ēkā uz brīdi rada arī Eiropas Ombuds un Eiropas Revīzijas palāta. 2009. gadā Eiropas Parlaments nolēma veikt vērienīgu Īstmena ēkas renovāciju un paplašināšanu, lai izveidotu tajā Eiropas vēstures namu. Eiropas vēstures nama mērķis ir iepazīstināt ar pēdējiem diviem gadsimtiem Eiropas vēsturē, izmantojot vismodernākās muzeoloģijas iespējas. Tādējādi Īstmena ēka nedaudz citādā veidā turpina savas pedagoģiskā darba un viesmīlības tradīcijas.

Avots: Arhitektu birojs Chaix & Morel et Associés, Parīze, JSWD, Ķelne. Attēls: © E.Young / AACMA - JSWD.

Informatīvā materiāla saturs:

- Filantrops Džordžs Īstmens
- Leopolda parks un zobārstniecības klīnika
- Īstmena klīnika — zinātnes un solidaritātes oāze
- Klīnika un Eiropas Parlaments
- Rekonstrukcijas posmi
- Eiropas vēstures nama projekts
- Galvenās atsauces

EPRS | Eiropas Parlamenta Izpētes dienests
Autori: Philippe Perchoc un Étienne Deschamps
Deputātiem un Eiropas vēstures namam paredzētais Izpētes dienests
2016. gada februāris
PE 577.957

LV
(or. FR)

Filantrops Džordžs Īstmens

Džordžs Īstmens ir dzimis Votervilā (Ņujorkas štats, ASV) 1854. gadā. Agri zaudējis tēvu, viņš 14 gadu vecumā sāka strādāt — vispirms apdrošināšanas jomā, vēlāk banku sektorā. Taču savu īsteno aicinājumu viņš atrada desmit gadus vēlāk, iepazīstot fotomākslu. Ierīkojis darbnīcu savā virtuvē, viņš līdz spēku izsīkumam meklē veidus, kā vienkāršot fotogrāfēšanas procesu, un izgudro procedūru sauso fotoplašu izmantošanai, ko patentē 1880. gadā. Četrus gadus vēlāk viņš, izgudrojot celuloīda filmu, rada milzu apvērsumu fotogrāfēšanas jomā un paver ceļu kinematogrāfijai. 1888. gadā Dž. Īstmens nodibina uzņēmumu „Kodak", kas kļūst par viņa bagātības avotu.

Taču Dž. Īstmens bija pazīstams arī ar savu dāsnumu. Lielu daļu savas bagātības viņš veltīja labdarībai, bet trešo daļu no sava uzņēmuma akcijām nodeva darbiniekiem, tādējādi padarot viņus par strādājošiem akcionāriem. Satraukts par to, ka nelabvēlīgos apstākļos dzīvojošu bērnu mutes dobuma higiēnai un zobiem netiek pievērsta uzmanība un netiek piedāvāta attiecīga aprūpe, Džordžs Īstmens piešķir līdzekļus pirmā zobārstniecības institūta izveidei. Tas tiek atklāts 1917. gadā Ročesterā (Ņujorkas štats, ASV), kur atrodas pirmā „Kodak" rūpnīca. Šis institūts piedāvā iedzīvotājiem bezmaksas zobārstniecības pakalpojumus, un Džordžs Īstmens turpina šo akciju, izveidojot tāda paša veida institūtus Londonā, Romā, Parīzē, Stokholmā un Briselē. 1931. gadā Dž. Īstmens atvēl Briseles Publiskās palīdzības komisijai vienu miljonu ASV dolāru, lai uzbūvētu zobārstniecības parauginstitūtu, kas sniegtu bezmaksas zobārstniecības pakalpojumus pilsētas nabadzīgajiem bērniem. Institūta būvei tiek izvēlēts 2000 kvadrātmetru liels apbūves gabals Leopolda parkā, un 1934. gadā sākas ēkas būvniecība.

Leopolda parks un zobārstniecības klīnika

Leopolda parks — zinātnes oāze

Leopolda parks, daļa no senās Mālbekas ielejas, 19. gadsimta vidū bija angļu stilā izveidots ainavisks parks izklaidēm un sabiedriskiem pasākumiem. Uz turieni devās, lai aplūkotu Karaliskās zooloģijas, dārzkopības un izklaides biedrības izstādes un retumu kolekcijas. Taču 20. gadsimta sākumā beļģu rūpnieks Ernests Solvejs ierosina tur izveidot zinātnes pilsētiņu. Viņš ir aizrāvies ar zinātni un regulāri rīko tikšanās ar tādiem sava laika zinātnes dižgariem kā Marija Kirī, Anrī Puankarē, Alberts Einšteins un Pols Lanževēns. Ar Briseles pilsētas un privātu mecenātu atbalstu parkā drīz vien mājvietu rada piecas iestādes — Fizioloģijas institūts, Higiēnas institūts, Anatomijas institūts un Socioloģijas institūts, kā arī komercskola. 20. gadsimta divdesmitajos gados šie institūti viens pēc otra pārcēlās uz Briseles Brīvās universitātes jauno teritoriju. Džordža Īstmena zobārstniecības institūts durvis vēra 1935. gadā pēc tam, kad to svinīgi atklāja, klātesot karalim Leopoldam III un karalienei Astrīdai, un vienu mnesi, pirms traģiski no dzīves atvadījās Dž. Īstmens. 1955. gadā bijušā Fizioloģijas institūta telpās ievācas Emīla Žakmena vārdā nosauktais licejs.

Mišels Polaks (1885–1948)

Mišels Polaks ir Meksikā dzimis šveiciešu izcelsmes arhitekts, kurš pēc studijām Cīrihē un vēlāk Parīzē, lielāko daļu savas darba dzīves pavadīja Beļģijā. Strādājot galvenokārt *art deco* manierē, viņš Briselē uzbūvēja virkni ievērojamu ēku, piemēram, lielas viesnīcas vai tādas privātmājas kā Empēna villa. Šobrīd Eiropas iestādes izmanto divas viņa radītās ēkas — *Résidence Palace* (Eiropadome) un Īstmena institūtu (Eiropas vēstures nams).

Zobārstniecības klīnikas būvniecība

Īstmena institūts tika veidots, par paraugu ņemot Ročesteras klīnikas plānus. Tā būvniecību uzticēja arhitektam Mišelam Polakam, kurš būvdarbu veikšanai un iekštelpu apdarei pieaicināja labi pazīstamus vietējos uzņēmumus. Ēkas apdarē ir izmantotas baltas akmens plāksnes, un tā fasādi veido centrālais bloks (15mx31,4m), ko no abām pusēm ietver divi uz āru izvirzīti sānu bloki (11,4mx35,4m). Iespaidīgas zila akmens kāpnes, ko rotā augstciļņi, ved uz masīvām ieejas durvīm, kuras ieskauj dekoratīvas metāla kaluma plāksnes. Īstenā trīsdesmito gadu stilā iekšējai apdarei ir izmantots no Kongo ievests cēlkoks. Sānu spārnos ir izvietota lekciju zāle, neliels ortodontijas muzejs, bibliotēka, garderobe un tualetes telpas. Virs tām atrodas rentgena telpas, operāciju zāles, telpas anestēzijai vai zobu ekstrakcijai, meiteņu un zēnu guļamtelpas un laboratorijas. Savukārt centrālā bloka otrajā stāvā lielā telpā, kurā gaisma ieplūst pa lieliem logiem metāla rāmjos, trīs rindās ir izkārtoti 26 moderni zobārstniecības krēsli.

1. attēls. Īstmena institūta būvniecība, 1934. gads.

© Ročesteras Universitātes Medicīnas centrs, Īstmena Mutes dobuma veselības institūts

Īstmena klīnika — zinātnes un solidaritātes oāze

Jaunāko zobārstniecības tendenču ietekmē klīnika tika aprīkota ar tā laika modernākajiem medicīniskajiem materiāliem, taču tā bija unikāla arī ar to, ka īpaša uzmanība tika pievērsta gados jaunajai klientūrai, kas apmeklēja klīniku. Pārliecināts par to, ka klīnikai jābūt pēc iespējas pievilcīgākai un nevajadzētu bērniem pārāk atgādināt slimnīcu, M. Polaks centās interjerā izvairīties no baltās krāsas, gan sienu, gan grīdu noformējumam izmantojot plašu krāsu gammu. Turklāt uzgaidāmo telpu atdzīvina beļģu gleznotāja Kamilla Bartelemī sienu gleznojumi, kas attēlo labi pazīstamas ainas no Lafontēna fabulām. Telpas vidū slejas liels bronzas būris, kurā bērnus pirms zobārsta apmeklējuma izklaidēja eksotiski putni. Īstmena institūta darbības laikā katru dienu tika pieņemti aptuveni 150 bērni, un tas kalpoja arī kā apmācības centrs zobārstniecības studentiem, kā arī zinātnisku priekšlasījumu vieta — institūta konferenču zālē bija vairāk nekā 150 sēdvietas.

Klīnika un Eiropas Parlaments

Kopš 1955. gada ēkā atradās arī pansionāts — Īstmena rezidence. Taču pēc vairāk nekā 50 gadiem, kas bija pavadīti, sniedzot zobārstniecības pakalpojumus, Briseles Publiskais sociālās palīdzības centrs (PSPC) nolēma pārtraukt medicīnisko darbību un pansionāta funkcijas un nodot ēku tā īpašniekiem. Eiropas Parlaments, kurš kopš 20. gadsimta septiņdesmitajiem gadiem mitinājās ne pārāk praktiskās telpās Imperatora bulvārī (*Boulevard de l'Empereur*), paredzot politisko grupu un komiteju darbības paplašināšanos Briselē, nolēma pasūtīt ēkas būvniecību Beliāra ielā (*rue Belliard*). Ēku iznomātu Beļģijas valdība, kas to izīrētu tālāk Eiropas Parlamentam. Īstmena ēka savukārt atrodas pavisam tuvu Beliāra ielai[1].Tādējādi PSPC 1985. gadā izīrēja Īstmena ēku Eiropas Parlamentam, vairākkārt atjaunojot nomas līgumu, līdz 2008. gadā Parlaments to ieguva savā īpašumā, noslēdzot ilgtermiņa nomas līgumu uz 99 gadiem.

2. attēls. Īstmena institūta uzgaidāmā telpa ar putnu būri, 1935. gads.

Avots: Modernās arhitektūras muzejs, Brisele.

1985. gads ir svarīgs gads Parlamenta vēsturē, jo šajā gadā tas, pieņemot rezolūciju, nolēma izvērst savu darbību Briselē, kā arī izbūvēt sēžu zāli ar vismaz 600 sēdvietām[2]. Tā kā dalībvalstis nespēja pieņemt lēmumu par vienu Eiropas iestāžu darbavietu, ko tām lūdza Parlaments, tas izlēma izmantot Līgumos paredzētās ne pārāk lielās manevrēšanas iespējas, lai reorganizētu savu darbu. Apzinoties, ka Vienotajā aktā, kas tajā brīdī tika gatavots, ir paredzēts pastiprināt Parlamenta lomu, tas 1983. gadā otro reizi sarīko sesiju Briselē, šim mērķim izmantojot Kongresu pili Ravenstēna ielā (*rue Ravenstein*). Taču tehnisko problēmu dēļ, ar kurām nācās saskarties šīs sesijas laikā, tika gūta atziņa, ka Parlamentam ir vajadzīga pienācīga infrastruktūra[3], kas ir labāk pielāgota tā darbam un gaidāmajai paplašināšanās kārtai (1986. gadā par dalībvalstīm kļuva Spānija un Portugāle).

1986. gadā Briselē strādāja tikai 11 % no Parlamenta darbiniekiem, un saskaņā ar 1983. gada datiem, viņi aizņēma 413 biroju telpas Beliāra ielā un 80 biroju telpas Remorkēra ielā (*rue Remorqueur*). Taču Parlamenta ierēdņiem nācās strādāt diezgan lielā šaurībā, un, gaidot jauno infrastruktūru izbūvi, šķita tikai loģiski iznomāt Īstmena ēku. Kopš 1985. gada Īstmena institūtā ne tikai ir notikušas daudzas konferences, bet tajā atradās arī kafejnīca, tipogrāfija un sanāksmju telpas, un 1993. gadā tā telpās iemājoja Parlamenta darbinieku bērniem paredzēts bērnudārzs, kurā bija ap 220 vietām. Vēlāk ēka deva pajumti dažādām Eiropas biedrībām, piemēram, biedrībai „Eiropas sievietes", fondam „Pegazs" un Eiropas Kopienas koriem. Gadu gaitā šīs telpas izmantoja arī atsevišķi Eiropas Ombuda un Eiropas Revīzijas palātas dienesti.

Leopolda parkam un daudzajām ēkām, kas tajā atradās, piemēram, Pastēra institūtam un Solveja bibliotēkai, 1976. gadā tika piešķirts kultūras mantojuma statuss. Kaut arī Īstmena ēkai šis statuss piešķirts netika, tās fasāde, kas pavērsta pret Leopolda parku tomēr ir daļa no kultūras mantojuma teritorijas. Šajā situācijā bija daudz vieglāk uzsākt renovāciju un piešķirt ēkai pelnīto kultūras vērtību, kā arī plašākā perspektīvā no jauna iedzīvināt Leopolda parku. 2009. gada 17. jūnijā Eiropas Parlamenta Prezidijs apstiprināja to, ka Īstmena ēka tiek nodota Eiropas vēstures namam.

Rekonstrukcijas posmi

2009. gada jūlijā Eiropas Parlaments izsludināja starptautisku konkursu, kurš norisinājās trīs kārtās. Visa konkursa laikā uzmanība tika pievērsta tādiem elementiem kā projekta muzeoloģiskā koncepcija, pieejamība apmeklētājiem ar kustību traucējumiem, vajadzību analīze, ekspluatācijas izmaksu izvērtēšana un pat ēkas ietekme uz vidi un energoefektivitāte. Pēdējais konkursa posms beidzās 2011. gada sākumā, piešķirot projekta attīstīšanas tiesības laureātu grupai, ko veidoja arhitektu biroji *Chaix & Morel et Associés* (Francija), *JSWD Architekten* (Vācija) un *TPF Engineering* (Beļģija). Projektā bija paredzēts izveidot modernu ēkas piebūvi, kā arī restaurēt oriģinālās fasādes un dažas telpas, lai saglabātu ēkā vēsturisko atmosfēru. Lai izvietotu tajā visu plānoto ekspozīciju, bija jādivkāršo ēkas sākotnējā platība. Tādēļ projekts aptvēra pagalmu sētas pusē, un ēkai tika piebūvēti vēl trīs stāvi. Tomēr, veicot šo piebūvi, ir ievērota un pastiprināta ēkas sākotnējā kompozīcija, kurā uzsvars tika likts uz centrālo korpusu un tā aksiālo simetriju. Uz sākotnējā ēkas jumta novietotā puscaurspīdīgā stikla piebūve ļauj nojaust tās saturu — matētās sietspiedes tehnikā izgatavotās plāksnes, šķiet, sastingušas gaisā.

3. attēls. Eiropas vēstures nama projekts — sānskats.

Avots: Arhitektu birojs *Chaix & Morel et Associés*, Parīze, *JSWD*, Ķelne. Attēls: © E. Young / AACMA - JSWD

Saskaņā ar 2012. gadā veiktajām aplēsēm paplašināšanas un renovācijas darbu izmaksas sasniegtu 31 miljona eiro apmēru, bet pati ekspozīcija, ieskaitot lielu daudzvalodībai paredzētu summu, izmaksātu 21,4 miljonus eiro. Arhitektu konkursa laikā izraisījās aktīvas debates gan par projekta piemērotību, gan par to, kā tas iekļausies Briseles arhitektoniskajā vidē. Pēdējos gados šādas debates saistībā ar lielu muzeju būvniecību notiek regulāri un ir pilnīgi pamatotas. Parlaments tās veicināja, 2012. gadā sarīkojot izstādi, kurā varēja aplūkot konkursa dalībnieku iesniegtos piedāvājumus un konkursā uzvarējušo projektu. Turklāt tas organizēja arī neskaitāmas sanāksmes ar iedzīvotāju biedrībām.

Eiropas vēstures nama projekts

Ideja par Eiropas muzeja izveidi nav jauna. Jau 20. gadsimta deviņdesmitajos gados Eiropas Komisija apsvēra iespēju atvērt Eiropas tematikai veltītas ekspozīcijas dažādos lielos Eiropas valstu muzejos[4]. 1997. gadā Briselē tika īstenots privāts projekts „Eiropas muzejs", kura satvarā notika divas radošās izstādes un viena ceļojošā izstāde.

Arī vairākas Eiropas valstis apsvēra iespēju izveidot lielu valsts muzeju vēstures tematikas aplūkošanai. Vācijā plašus panākumus guva Vēstures nams (*Haus der Geschichte*), kas atrodas Bonnā. Turpretī Nacionālā vēstures muzeja (*Nationaal Historisch Museum*) projekts, ar kuru 2006. gadā nāca klajā Nīderlandes parlaments, 2010. gadā tika noraidīts gluži tāpat kā Francijas prezidenta Nikolā Sarkozī iecere par Francijas Vēstures namu, kuru noraidīja ne tikai izmaksu (80 miljonu eiro) dēļ, bet arī tādēļ, ka tādējādi tiktu veidots vienas valsts skatījums uz vēsturi, to pārrakstot. Pret šādu ideju daudzi izturējās kritiski. Vašingtonā, Amerikas Savienotajās Valstīs, gan pēc Aukstā kara viens pēc otra tika atklāti vairāki muzeji, piemēram, *United States Holocaust Memorial Museum, National Museum of the American Indian*, kas veiksmīgi izvairījās no šāda nacionāla skatījuma paušanas.

Šajā kontekstā ideja par Eiropas vēstures nama projektu, ar kuru oficiāli nāca klajā Hanss Gerts Pēterings 2007. gada februārī svinīgajā uzrunā, stājoties Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja amatā, šķita ambicioza. 2007. gada decembrī tika izveidota ekspertu komisija, kuras sastāvā bija deviņi vēsturnieki un muzeologi no visas Eiropas[5]. 2008. gada septembrī šī komisija iesniedza priekšlikumu par Eiropas vēstures nama koncepciju[6]. Tā bija nonākusi pie slēdziena, ka Eiropas vēstures nams pirmām kārtām ļautu visdažādākajiem cilvēkiem ar visatšķirīgāko zināšanu loku labāk izprast kontinenta neseno vēsturi, parādot to kā secīgu turpinājumu iepriekšējiem gadsimtiem, kuru laikā dažkārt ilgu un sarežģītu procesu rezultātā veidojās Eiropai raksturīgās idejas un vērtības. Muzejs arī nodrošinātu iedzīvotājiem līdzekļus, ar kuriem tie varētu analītiski izvērtēt Eiropas integrācijas vēsturi, tās dzinuļus, perspektīvas un izaicinājumus[7]. Tādējādi Eiropas vēstures nams tika iecerēts kā neformālas apmācības centrs, kas sniedz apmeklētājiem iespējas iegūt zināšanas muzejā gūtās pieredzes rezultātā. Maksimāli iesaistošs, Eiropas vēstures nams vēlas modināt apmeklētājos interesi par vēsturi, kas tiek pasniegta kā viņu pašu vēsture, un raisīt viņos vēlmi iepazīties ar Eiropas pašreizējo attīstību. Attēlojot

4. attēls. Eiropas vēstures nama projekts — iekšskats.

Avots: Arhitektu birojs *Chaix & Morel et Associés*, Parīze, *JSWD*, Ķelne.
Attēls: © E.Young / AACMA - JSWD

Eiropas integrācijas vēsturi uz plašāka Eiropas 20. un 21. gadsimta vēstures fona, Eiropas vēstures nams papildina 2011. gadā atklātā apmeklētāju centra *Parlamentarium* ekspozīciju, kurā uzsvars likts uz Eiropas Savienības izveides vēsturi un Eiropas Parlamenta darbību. Eiropas kvartāla apmeklētāji varēs paviesoties abos objektos, kā arī aplūkot citas ievērības cienīgas vietas, piemēram, sēžu zāli, esplanādi, apmeklētājiem paredzēto vestibilu, kas ļaus viņiem gūt pilnīgu pārskatu par Eiropas Parlamenta darbību, kura norisinās uz Eiropas vēstures fona.

Eiropas vēstures nama centrālo daļu veidos pastāvīgā ekspozīcija, kurā soli pa solim tiks aplūkota notikumu gaita, kas ved no 19. gadsimta un Pirmā un Otrā pasaules kara, caur Aukstā kara spriedzi, gar dzelzs priekškara un Berlīnes mūra krišanu līdz pat mūsdienām un līdz pat aizvien ciešākai Eiropas integrācijai, pa ceļam sniedzot īsu ieskatu kontinenta sākotnē, viduslaikos un jaunāko laiku vēsturē.

Muzeja stāvi seko cits citam hronoloģiskā secībā. Visā galvenās ekspozīcijas garumā tiek piedāvātas daudzveidīgas perspektīvas, aplūkojot gadījumus no konkrētu cilvēku dzīves un liekot apmeklētājiem aizdomāties par attēlotajiem notikumiem. Augšējais stāvs ar griestiem, kas pavērti debesīm, tiecas simbolizēt Eiropas nākotnes bezgalīgās iespējas. Tā būs arī vieta, kur apmeklētāji varēs atvilkt elpu un pārdomāt redzēto. Lai to panāktu, Eiropas vēstures nams ir iedvesmojies no modernos muzejos pieejamā metodoloģisko līdzekļu klāsta, kas ļauj gūt pārdzīvojumu, ar objektu, vizuālu un audiovizuālu materiālu un visās divdesmit četrās oficiālajās Eiropas Savienības valodās pieejamu tekstu palīdzību stimulējot visas sajūtas.

Papildus pastāvīgajai ekspozīcijai tiks organizēti arī citi pasākumi, piemēram, izstādes, plaši sabiedriski notikumi un publikāciju prezentācijas. Turklāt muzejs kā vienu no mērķiem līdzās ekspozīcijām un ekskursijām ir noteicis pedagoģiskās programmas īstenošanu, kurā apmeklētājus aicinās izprast to, kāda ir viņu nostāja attiecībā uz Eiropas vēsturi un tās mantojumu mūsdienu pasaulē.

2016. gada novembrī atklājot Eiropas vēstures namu, Eiropas Parlamenta apmeklētājiem tiks pavērta jauna dimensija, tādēļ sagaidāms, ka apmeklētāju skaits varētu palielināties par 350 000 gadā. Tas nozīmē, ka Īstmena ēka sava ilgā mūža laikā ir saglabājusi gan savu novatorisko garu izmantotā aprīkojuma ziņā, gan savu vietu zinātnes veicināšanā un apmeklētāju uzņemšanā. Raugoties uz to no šāda viedokļa, nebūtu pārspīlēti teikt, ka ar Eiropas vēstures nama izveidi Leopolda parks savā ziņā atgriežas pie sākotnējiem principiem.

Galvenās atsauces

„Construire une Maison de l'histoire européenne. Un projet du Parlement européen, Luksemburga", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2013. gads, 49. lpp.

S. Clark un *J. Priestley*, „Europe's Parliament, People, Places, Politics", Londona, *John Harper Publishing*, 2012. gads.

T. Demey, „Bruxelles, chronique d'une capitale en chantier", 2. sējums „De l'Expo 58 au siège de la CEE", Brisele, *Paul Legrain*, 1992. gads.

C. Mazé, „La fabrique de l'identité européenne, dans les coulisses des musées de l'Europe", Parīze, *Belin*, 2014. gads.

Piezīmes

[1] Revīzijas palāta, Revīzijas palātas īpašais ziņojums par Eiropas Kopienas iestāžu nekustamā īpašuma politiku, OV C 221/1, 1979. gada 3. septembris.

[2] Eiropas Parlamenta 1985. gada 24. oktobra rezolūcija par infrastruktūru, kas nepieciešama sanāksmju rīkošanai Briselē, B2–1120/85.

[3] Proti, zālē nebija iespējams balsot elektroniski un saskaitīt balsis, kad notika balsošana pēc saraksta. *Agence Europe*, 1983. gada 28. aprīlis.

[4] *Véronique Charléty*, „L'invention du Musée de l'Europe, contribution à l'analyse des politiques symboliques européennes, Regards sociologiques", 27.–28. lpp., 2004. gads.

[5] *Camille Mazé*, „La fabrique de l'identité européenne, dans les coulisses des musées de l'Europe", Parīze, *Belin*, 2014. gads.

[6] Ekspertu komisija, „Lignes directrices pour une Maison de l'histoire européenne", Eiropas Parlaments, 2008. gada oktobris.

[7] *Taja Vovk van Gaal* un *Christine Dupont*, „The House of European History, Entering the minefields: the creation of new history museums", *EuNAMus* konferences materiāli, 2012. gads.

Atruna un autortiesības

Par šā dokumenta saturu ir atbildīgs tikai tā autors, un tajā paustie viedokļi ne vienmēr atspoguļo Eiropas Parlamenta oficiālo nostāju. Tas ir paredzēts EP deputātiem un darbiniekiem viņu darba pienākumu pildīšanai. Tekstu drīkst pārpublicēt un tulkot tikai nekomerciāliem mērķiem, norādot tā avotu, par šādu teksta izmantošanu iepriekš brīdinot Eiropas Parlamentu un nosūtot tam kopiju.

© Eiropas Savienība, 2016. gads.

eprs@ep.europa.eu
http://www.eprs.ep.parl.union.eu (iekštīkls)
http://www.europarl.europa.eu/thinktank (internets)
http://epthinktank.eu (blogs)